

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

ΜΕΣ' ΑΠΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΒΥΘΟ

— Οί τάφοι δὲν με δέχονται,
νὰ κι' οἱ νεκροὶ φωνάζουν·
• Ἐμεῖς δὲ θέλομε νυγὲς
ποὺ βαρναυστενάζουν!...

Ήταν τὸ ἀγαπημένο τραγούδι τοῦ Σκευῆ τοῦ Καραπαντούλα. Τὸ ἔλεγε μὲ τὴν βραχνή καὶ παθητικὴ φωνή του, σὲ λύπες καὶ χαρὰς, μ' ἀκουμπισμένο πάντα, στὸ χέρι, τὸ κεφάλι του, σὲ μαῦρες καὶ βαθεῖες σκέψεις βυθισμένος.

Κάθεται τώρα ἐξ ἄτ' τὴν ταβέρνα. Μπροστά του ἕνα ποτήρι, ρομπινὶ κατακόκκινο κρασί ἀφρισμένο. Ψηλά στὸν οὐρανὸ ὑπερλαμπρὸς καὶ φεγγοβόλος ὁ ἥλιος, τὸν λυθεῖ μὲ τὴν εὐλογημένη του θαλπωρή, ποὺ τοῦ θερμαίνει ἡδονικά, τὴν παγωμένη ράχη. Κάτι τὸ θερμὸ, μέσα του, ἀναδεύεται, γὰρ τὸ χειρόοινο νοιώθει στὴν καρδιά του καὶ τὸ μυαλὸ του ταξιδεύει σ' ἄλλους στοχασμούς...

— Κάπελλα, κρασί!

Κάτω στὰ γυμνά του πόδια, κόττες μὲ κατακόκκινα λειριά, σὰν ἀνθὴ κόκκινα ἀπὸ ροδιά, τοιμποῦνε τὸ νοτισμένο χῶμα, καὶ ἀπὸ τὴν ἀντιζωνὴ αὐτῆ διακρινόνται ροδαλεῖς καὶ δυνατὲς, ἢ κνήμες ἑνὸς κοριτσιοῦ, ποὺ πλένει... 'Ο Σκευῆς τίς κυττάει σὰν νὰ τίς βλέπει γιὰ πρώτη φορὰ. Εἶνε δυὸ κνήμες, τορνευτὲς, ἄσπρες σὰν τὸ γάλα καὶ ροδαλεῖς!

— Κρασί!... Κρασί!... φωνάζει στὸν κάπελλα. Ἡ ἀκτίνας τοῦ ἡλίου καθὼς λέρνουν στὸ ποτήρι τὸν φλογοβόλον καὶ ἰριδίζουν πρόσχαρα. Ἀκίνητος ὁ Σκευῆς, μὲ τὸ κεφάλι πάντα, στὸ χέρι ἀκουμπισμένο, κυττάει μέσ' στὸ ποτήρι τὸ βαθύκοκκινο κρασί ποὺ ζωηρεύει καὶ σκοραίνει σὰν μαῦρο καὶ πιγμένο αἶμα!... Κλείνει τὰ ματια ναζωμένος ἄτ' τὸν ἥλιο καὶ σιγοτραγουδάει:

... Ἐμεῖς δὲ θέλομε νυγὲς
ποὺ βαρναυστενάζουν!...

Ἦρα καθῆσε ἔτσι! Ἐγεί πάντα ζωοφόρῳ τὰ μάτια, μὲ τὰ μεγάλα φρύδια τὰ ἀγριοπά, στὸν ποτηριοῦ τὸ λαμπροκόκκινο τὸ πανηγύρι, στὰ βυσσινια παιχνίδια τοῦ ἡλίου, τοῦ ἡλίου ποὺ τὸ χτυπάει καὶ τὸ φεγγοβόλαει!... Ὁ, πόσα πράγματα ξεχώριζε, ὁ Σκευῆς, ἐκεῖ μέσα! Πόσες χαρὲς χαμένες, καὶ πόσα ὄνειρα σβυρμένα, ξαναζωντανεύουν ἀπὸ πνεύμα του... Κόσμος ὀλόκληρος, ἕνας πεθαμένος κόσμος, ζυγνοῦσε μέσα του...

Καὶ τώρα νά, σ' ἐξείνει τὸν ἰδιτισμὸ, ζωὴ ἀλάκατη περνάει... Χαρούμενο κι' εὐτυχισμένο ἕνα παιδάκι, λαμπροστόλιτο καὶ χαλοφορεμένο, μὲ κόκκινη ποδιά καὶ χρυσὰ κουμπιά, πιγνάνει στὸ πανηγύρι κι' ὀρμὴ σὲ ὀλοτόφωρες χαρὰς. Πῶς ὅλα λάμπουν γύρω του, πῶς ὅλα παίζουν πλημμυρισμένα ἀπὸ χαρὰ, ὅπως ἡ λουλουδιασμένη πλάσι ἀπὸ ἥλιο...

Καὶ γύρω παραστέκουνε ἀγαπητὸς πατέρας καὶ μητέρα τρυφερῆ, καὶ τὸ κυττάνε μὲ πόνο στοχαστικό...

Καὶ πάλι τὸ παιδάκι σὲ ῥοδινοὺς ὀρίζοντες, σὲ τριανταφυλλένια πελάγη εὐτυχίας...

Μὰ ξάρνον, ἕνα φάντασμα ἐμπρὸς τοῦ βρίζεται. Ἐνας ἔρμνος καὶ κορευμένος ἀλχητής, ἀπέναντί του στέκει μὲ ἄγρια μαλλιά καὶ δασωμένα φρύδια, ἐλεεινός, τρισάθλιος. Καὶ τρέμει τὸ παιδάκι καὶ ταροάζεται, γνωρίζοντας τὸν αὐτό του, ποὺ τόσο κάτ' ἔλεπε. Καὶ τρέμει τὸ παιδάκι καὶ ἡ μαγεία σβήνεται. Καὶ μένει ὁ Σκευῆς πάλι μοναχός, στὸ μαῦρο τὸ σοτάδι βυθισμένος, μὲ τὸ ποτήρι του μπροστά.

— Κάπελλα, κρασί! Πολλά ποτήρια φέρε!

* Ἀραδιαστά ἔχονται τὰ ποτήρια. Ρουφάει καὶ ὅλο ρουφάει, σὰν ὁ διασημένος, σὰν ὁ φλογισμένος κάμπος, τὴ δροσιά. Κι' ὅλο οἶζει στὸ γεμάτο το ποτήρι, τὰ θολωμένα μάτια του. Καὶ πάλι, ἀπὸ τὸ βαθύκοκκινο, τὸν ἀχτιδοστὸ λίσιο το βυθό, ἄλλοι κόσμοι βγαίνουν καὶ ξεπετιώνται στὴ μνήμη του.

Πῶς ἀπὸ τοὺς βασιλικούς κι' ἀπὸ τὰ δροσμοαῖνα.

... Τώρα τὸ παιδάκι, ποὺ πρὸ ὀλίγου ἔβλεπε, δὲν ὑπάρχει πιά. Ἐνα

παλληγκαράκι ὀλόδροσο, μὲ κόκκινα τὰ μάγουλα καὶ πιπεράτα, σὰν ἄλλο γαρύφαλο, τὰ χεῖλη, περνάει καὶ τρίζει ὁ τόπος, ποὺ περνά Τρίζει ὁ τόπος, τρίζουν τὰ παράθυρα, μὲ καὶ κάποιες καρδουλες τρίζουν... Πίσω ἀπὸ τὸν φουντωμένο τὸ βασιλικό, ροδαλό, σὰν χαρναυγὴ καὶ μεστομένο, σὰν ἀνθισμένη ἀνοιξί. Ἐνὰ κοριτσάκι, τὸν κρυφοκυττάει. Τὰ κόκκινα γερόνια τοῦ παραθύριοῦ, τρέμουνε, σὰν νὰ τὸν χαίρεινε καὶ μοσχοβυλισμένος ὁ βασιλικός, ζωορισμὸ τοῦ στέλνει... Στέκεται ὁ Σκευῆς, καὶ νὰ εἰπῆ καὶ κατὰ νὰ ἀκούσῃ, μὰ ἀπὸ τὴ γωνιά, πάλι ἡ τρομάρα πρόβαλε. Εἶνε ὁ ἑαυτός του, ὁ σημερινός του ἑαυτός, ὁ ζουρελῆς κι' ὁ ἔρμος. Καὶ τρομαγμένο, κλείνει τὸ παράθυρο καὶ χάνεται ὁ νέος καὶ χάνεται τὸ ὄνειρο... Καὶ μένει πάλι, μοναχός ὁ Σκευῆς μπρὸς στὸ ποτήρι του...

Μὰ ξάρνον ἕνα φάντασμα μπρὸς τοῦ βρίζεται.

— Κάπελλα κρασί! Κρασί! Φέρε κρασί, ὅσο μπορεῖς...

Κι' ὁ ταβερναρῆς ὄλο φέρει.

Κι' ἀκίνητος ὁ Σκευῆς, τὰ μάτια δὲν σβήνουν ἀπὸ τοῦ γεμάτου ποτηριοῦ, τὸν βαθύκοκκινο βυθό. Τὰ βυσσινια παιχνίδια τὸν ἀχτίνων τὸν τραβῶν, τὰ σπιθοβολήματα τὸν ρομπινιῶν, ὄλο καὶ τὸν πλανεύουν.

Ὁ, κατὰ ἄλλο τώρα βλέπει μέσα κεῖ... Τὸ παλληγκαράκι λεβέντη; ἄντρας γίνηκε, μὲ κόκκινο ζουναρί στη λιγερή τὴ μέση του. Στὸ χέρι του κάποια κοπέλλα τριανταφυλλένια ἀκουμπάει, ὀλόξανθη, μὲ μιὰ κορδέλλα κόκκινη στι μαλλιά, σὰν λαπαροῦνα σὲ ἔομο-θέρισιο σιτάρι. Κι' ὄλο ἀλλάζουν κόκκινα φιλιά, κόκκινα σὰν πόθους, σὰν λαχτάρες, φλογερά ὅταν τὸν ἐρωτᾶ... Καὶ ὅλη ἡ πλάσι γύρω, λουλουδία πλέκει στὴ γιορτή καὶ πορφύρα τριανταφυλλια πετιόνται σὲ κλώνους τρυφερούς, τὸ ζεῦρο; νὰ μυρψοῦν.

... Κι' ἀπάνω σ' ἡ ἀγάπη τὸ κορψοφόρο καὶ σ' ἡς χαρὰ: τὸ πανηγύρι, τὸ φάντασμα τὸ γυμνὸ καὶ τὸ ἔμπόλητο, σὰν κατάρα τοῦ Θεοῦ καὶ πάλι πρόβαλε καὶ ὅλα χάνονται, σὰν ὄνειρο, ἀπὸ μπροστά του.

Καὶ πάλιν ὁ Σκευῆς κορευτῆς ἀτόμεινε στὴ θέσι του.

— Κάπελλα κρασί, ποτήρια μὲ γράλα!

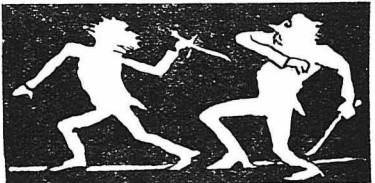
Καὶ τὰ ποτήρια ὄλο ἔχονται... Καὶ νὰ τὴν μιά νυχὴ ὄλο ἀσπρὴ ντυμένη, μὲ πυρομένη τὴ μοσχὴ ἀπὸ νεροπή, μπροστά του παρσισκεῖ. Κι' ἕνας γλυκομιλιτῆς παπάς, μὲ χρυσοστόλιση πορφύρα, κατακόκκινο κρασί ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ ποτήρι, τοὺς ποτίζει. Κι' ἐκεῖ ποὺ θέλουνε νὰ πωῖνε τὸ ἄλιζο, τὸ γλυζο κρασί, ἢ ἴδια ἄγρια μοσχὴ, μὲ τὰ δασωμένα γένεια, τὰ φρύδια τὰ σιγρὴ καὶ τὸ κίτασακωμένο πρόσωπο, προβάλλει πάλι μπρὸς του, καὶ χάνεται ἡ ντροπὴ ἢ νύφη, καὶ σβήνουνε τοῦ γάμου ἢ λαμτάρδες καὶ χάνεται τὸ ὄραμα καὶ πάλι ὁ Σκευῆς μοναχός, τὸ ἀτόμεινε, κυττάοντας τὸ γεμάτο τοῦ ποτηρίου.

— Κορρρασί, σοῦ εἶτα κάπελλα. Κορρρασί!

Κι' ὄλο ἔχονται γεμάτα τὰ πητήρια. Καὶ σκωμμένος σ' ἕνα ἄτ' αὐτά, μὲ τὸ βροῦ κι' ἀνταριασμένο τὸ κεφάλι ὁ Σκευῆς, ὄλο καὶ κατὰ μέσα ἔβλεπε... Νὰ τὴν ἄντρας πεῖ σ' εὐτυχισμένο σπῆτι κάθεται. Μιά κόκκινη καὶ φλοκοπή βελέντζα, γλοκά τὰ παγωμένα τοῦ ζεσταίνει μέλη. Ροδομάγουλα παιδάκια χοροπηδοῦν καὶ χαιρουν γύρω του καὶ σ' ἡ γωνιά ὁ τέντζερης, μέσα σὲ φλόγε, ζωοτοκόκκι-νεζ, γαργαλιστό, λιζουδιαστό τραγούδι λέει. Κι' ἀκίνητο τοῦ φέρνει τὸν καφέ, μὲ ροδαλό χαμογέιο, ἢ ὄμορφη γυναῖκα του... Καὶ σφίγεται ἀπὸ τὴν εὐγνωμοσύνη ἢ καρδουλά τοῦ φτωχοῦ κι' εὐτυχι-μένος θέλει νὰ χαμῆ τὴν προσευχὴ του στὸ Θεο... Μὰ ξάρνον, ἀνοι-γεῖ μὲ τρυφερούς, ἢ πορτα τοῦ σπιτιοῦ καὶ νὰ τὸ τρομερὸ τὸ φάν-τασμα, τὸ φάντασμα τοῦ αὐτοῦ του, ἀνατριχιαστικό, γυμνὸ κι' ἀ αἰσιό ἐμπρὸς του, ξεπροβάλλει. Κι' ὅλα σὲ, μὲ μιὰς σκορπί-ζονται, σὰν θεῖα καταδίκη, καὶ ὅλα ἀπὸ μπροστά του πάλι χάνον-ται καὶ μένει μόνος ὁ Σκευῆς, ἄθλιος κι' ἔρμμος, δαχτυλοδειχτού-μενος στὸν κόσμο, στὸ ποτήρι του μπροστά...

— Κρασί, κάπελλα, κρασί ἕνα βαρέλι!

Καὶ τὰ ποτήρια ἔχ-ονται ἀραδιαστά κι' ὁ Σκευῆς ὄλο πίνει. Τώρα σὰν νὰ ζυλίστηκε καὶ καλά-καλά δὲν ξεχωρίζει τοὺς βουκόλακες, ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὸν κόκ-κινο τοῦ ποτηριοῦ βυθό. Κάτι τὸ κόκκινο, σὰν θυμὸς μπροστά τοῦ ὀ-

Κάτι τὸ ἐρωτόσ, τὸ θυμὸ, σὰν αἶμα ροῦδαει νὰ τὸν βρέξῃ...

